

ДІАГНОСТИЧНА РОБОТА

8 клас, ІІ семестр

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Загальна характеристика роботи

Робота складається із семи блоків — І – VII, які містять 23 завдання різних типів. Усі завдання стосуються стимулів — певних життєвих ситуацій. Зі стимульними опсиами необхідно уважно ознайомлюватися перед виконанням завдань. На виконання всієї роботи учні / учениці мають 40 хв.

Деякі завдання в роботі передбачають вибір однієї або кількох правильних відповідей, інші — установлення послідовності або надання коротких або коротких розгорнутих письмових відповідей. Інструкції щодо виконання тих чи тих завдань і надання відповідей на них наведено в умовах до завдань або на початку блоків, якщо завдання в блоці є однотипними.

Характеристики завдань за типами та особливості їх оцінювання наведено в таблиці “Різновиди завдань в роботі й підходи до нарахування балів за них”.

Різновиди завдань у роботі й підходи до нарахування балів за них

Тип	Різнovid	Номер завдань	Оцінювання
Закрите завдання (Selected-response Items)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	2, 4, 7, 10	За кожне завдання учень / учениця отримує вказану в наведеній нижче таблиці “Бланк оцінювання відповідей за групами результатів” кількість балів за правильну відповідь (обрано правильний варіант серед запропонованих) у відповідній групі результатів або отримує 0 балів

	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з указаною кількістю правильних відповідей)	8, 9	За кожне завдання учень / учениця отримує вказану в наведеній нижче таблиці “Бланк оцінювання відповідей за групами результатів” кількість балів за правильну відповідь (обрано всі правильні варіанти серед запропонованих і не вибрано жодного неправильного) у відповідній групі результатів або отримує 0 балів
	Завдання на встановлення послідовності	11	Оцінюємо в 0; 0,5; 1; 1,5; 2; 2,5 бала, нараховуючи за кожну правильно встановлену послідовність 0,5 бала
Відкрите завдання (Constructed Response Items)	Завдання з короткою відповіддю	1, 3, 5, 12, 13, 16, 19, 20	Див. критерії оцінювання нижче
	Завдання з розгорнутою короткою відповіддю	6, 17, 21, 22, 23	Див. критерії оцінювання нижче
	Завдання на введення короткого ходу розв’язку, алгоритму	15,18	Див. критерії оцінювання нижче

Нарахування балів за виконання завдань і визначення результату

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **72 “сирі” бали**, із них (за групами результатів зі свідоцтва досягнень):

- за групою результатів 1 [ГРО 1 “Безпека”] — **24 бали**;
- за групою результатів 2 [ГРО 2 “Здоров’я”] — **24 бали**;
- за групою результатів 3 [ГРО 3 “Добобут”] — **24 бали**;

“Сирі” бали нараховують на підставі перевірки кожного завдання з урахуванням різновиду завдання та ім, за скількома групами результатів оцінюється відповідне завдання.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів.

Розподіл балів за відповіді згідно з групами результатів наведено в таблиці “Бланк оцінювання відповідей за групами результатів”. Цей бланк доречно використовувати під час перевірки відповідей учня / учениці для фіксації результатів за кожне завдання.

Після перевірки всіх відповідей набрані учнем / ученицею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схеми переведення для кожної групи результатів.

Схема переведення для “сирих” балів у шкалу 1-12

12-бальна шкала	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
“Сирий бал”	4	8	10	12	14	16	18	19	20	21	22	24

Перевірка відповідей учнівства

Перевірку завдань **закритого типу**, тобто завдань, які передбачають вибір однієї правильної відповіді або кількох чи встановлення відповідності або послідовності, проводимо, орієнтуючись на ключі, зазначені в **“Бланку оцінювання відповідей за групами результатів”** у колонці **“Ключі оцінювання”**, а також з урахуванням підходів до оцінювання, схарактеризованих у таблиці **“Різновиди завдань у роботі й підходи до нарахування балів за них”**.

Перевірку завдань **відкритого типу**, тобто завдань, які передбачають надання письмової короткої або короткої розгорнутої відповіді, проводимо, орієнтуючись на ключі, зазначені в **“Бланку оцінювання відповідей за групами результатів”** у колонці **“Ключі оцінювання”**, а також з урахуванням підходів до оцінювання, схарактеризованих у таблиці **“Різновиди завдань у роботі й підходи до нарахування балів за них”** і пояснень, наведених нижче в розділі **“Перевірка відповідей на відкриті завдання”**.

У таблиці **“Бланк оцінювання відповідей за групами результатів”** наведено всю необхідну інформацію, щоб проведення перевірки було комфортним і ефективним, зокрема в таблиці зазначено порядковий номер завдання, ключ (правильні відповіді) на завдання, максимальний бал, який може бути нарахований за повністю правильне виконання завдання, можливі бали, які можуть бути нараховані учню / учениці залежно від якості його / її відповіді. Крім того, у таблиці відведено колонки, у які можна проставляти “сирі” бали, які нараховуємо за учнівські відповіді під час перевірки.

Бланк оцінювання відповідей за групами результатів

Блок	Завдання	Ключ оцінювання	Максимальний бал			Примітка	Бал учня / учениці						
			ГРО1	ГРО2	ГРО3		Можливі бали	ГРО 1	Можливі бали	ГРО2	Можливі бали	ГРО 3	
I	1	Критерії	2			Див. нижче	0, 1, 2						
I	2	В	1				0, 1						
I	3	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				
II	4	1; 2; 5-Так; 3; 4-Ні;			5						0, 1, 2, 3, 4, 5		
II	5	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				
II	6	Критерії			4	Див. нижче					0, 2, 4		
III	7	В	1				0, 1						
III	8	А,В, Г,Е,Є	2,5				0, 0.5, 1, 1.5, 2, 2.5						
III	9	А,Б,Г,Д	2				0, 0.5, 1, 1.5, 2						
III	10	А, Б, Г, Д, Е, Є	3				0, 0.5, 1, 1.5, 2, 2.5, 3						
III	11	1Д,2В,3Г,4А,5Б	2,5				0, 0.5, 1, 1.5, 2.5						
IV	12	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				
IV	13	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				

IV	14	Критерії	6			Див. нижче	0, 1, 2, 3, 4, 5, 6						
IV	15	Критерії	3			Див. нижче	0, 1, 2, 3						
V	16	Критерії	1			Див. нижче	0, 1						
V	17	Критерії			3	Див. нижче					0, 1, 2, 3		
V	18	Критерії			3	Див. нижче					0, 1, 2, 3		
VI	19	Критерії (4 критерії)		9		Див. нижче			0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9				
VI	20	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				
VI	21	Критерії		2		Див. нижче			0, 1, 2				
VII	22	Критерії			4	Див. нижче					0, 1, 2, 3, 4		
VII	23	Критерії			5	Див. нижче					0, 1, 2, 3, 4, 5		
Загалом			24	24	24								

Перевірка завдання на встановлення послідовності

Перевірка відповідей на відкриті завдання

Відкриті завдання — це завдання, які передбачають надання учнем / ученицею письмової відповіді. У цій роботі таких завдань більшість. Усі вони є завданнями, для виконання яких учень / учениця має надати **коротку або коротку розгорнуту письмову відповідь у вигляді кількох слів або речень**.

Під час перевірки відкритих завдань необхідно керуватися критеріями оцінювання, визначеними далі.

Для завдань, схарактеризованих далі, наведено таку інформацію:

1. власне саме завдання, як воно представлене в роботі;
2. указівки щодо оцінювання, де виділено такі рубрики
  - a. **“Опис правильних відповідей”**, де наведено опис, чим має характеризуватися відповідь учня / учениці;
  - b. **“Нарахування балів: схема”**, де подано інформацію про те, які бали нараховувати і як це робити;
  - c. **“Максимально можливий бал”**, де подано інформацію про те, яку максимально можливу кількість балів може отримати учень / учениця, надавши повністю правильну відповідь.

Завдання 1

Ситуація

Марія, 14-річна дівчина, повертаючись зі школи додому, помітила, що загубила ключ, а вдома не було нікого з рідних.

1. Які 6 ДВІ дії Марії засвідчили її самозарадність? (Запишіть відповідь на відведених рядках.)

1) _____

_____

2) _____

_____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною та повною, коли учень / учениця впише у відведеному місці дві дії, що відображають дві ознаки самозарадності з таких чотирьох:

- ☐ *Самостійне вирішення проблем*: Марія самостійно шукала і знайшла рішення у ситуації, яка склалася.
- ☐ *Відповідальність*: Дівчина прийняла відповідальність на себе за свої дії, учинки.
- ☐ *Здатність dbати про себе*: Вона самостійно подбала про себе в непередбачуваних умовах.
- ☐ *Ініціативність*: Марія не чекала, що хтось інший вирішить проблему за неї, а взяла ініціативу у свої руки.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожну правильно вказану дію.
- **0 балів** — за кожну неправильно вказану дію. АБО: за кожну дію, яку описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 3

Ситуації

1. Перед виступом на міському конкурсі читців 13-річна Федора хвилювалася, бо не знала, як оцінить її журі й хто буде сильнішим серед учасників.
2. Під час навчального дня в школі раптово зникло світло. Адміністрація повідомила про тимчасову евакуацію. 14-річний Олексій розгубився, бо не знав, що сталося і як діяти далі.

3. Які ДВА способи стабілізації психоемоційного стану допоможуть заспокоїтися підліткам? (Запишіть відповідь на відведених рядках.)

- 1) _____
- 2) _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною та повною, коли учень / учениця впише у відведеному місці два речення-поради, що відображають дві прості техніки з таких трьох:

- ☐ *глибоко дихати*, напр., роби довгий видих, який буде довшим за вдих;
- ☐ *використати методи релаксації*, напр., м'язове розслаблення;
- ☐ *спробувати відволіктися*, напр., знайти приємні речі довкола.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожну правильно вказану раду.
- **0 балів** — за кожну неправильно вказану раду. АБО: за кожну раду, яку описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 5

Ситуація

Держава запровадила безоплатні онлайн-курси з подолання освітніх втрат для підлітків у громадах, що розташовані поблизу лінії зіткнення. Для цього були виділені кошти з державного бюджету. Соціальні служби в громадах для підвищення мотивації та залученості до цих онлайн-курсів підлітків організували соціально-психологічний супровід. Місцева влада за рахунок власних коштів організувала вільний доступ до швидкісного інтернету та забезпечила учнів гаджетами. Програму підтримали депутати, які прийняли відповідні закони та інші нормативні документи в громадах щодо цифрової освіти молоді та забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

15-річні Андрій і Зоряна проживали в маленькому містечку такої громади. Коли вони почули про таку можливість, то перед ними постав вибір.

5. Які ДВА альтернативні варіанти вибору постали перед Андрієм і Зоряною?
(Запишіть відповідь на відведених рядках.)

Перший вибір: _____

Другий вибір: _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця впише у відповідно відведеному місці два альтернативні варіанти. Під альтернативним мається на увазі, що ці вибори протилежні.

- ☐ 1. Зважити на інформацію та піти навчатися на безоплатні онлайн-курси з подолання освітніх втрат для підлітків.
- ☐ 2. Ігнорувати повідомлення і не йти навчатися на безоплатні онлайн-курси з подолання освітніх втрат для підлітків.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний альтернативний вибір.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказану пораду. АБО: за кожен пораду, яку описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 6

Ситуація

Держава запровадила безоплатні онлайн-курси з подолання освітніх втрат для підлітків у громадах, що розташовані поблизу лінії зіткнення. Для цього були виділені кошти з державного бюджету. Соціальні служби в громадах для підвищення мотивації та залученості до цих онлайн-курсів підлітків організували соціально-психологічний супровід. Місцева влада за рахунок власних коштів організувала вільний доступ до швидкісного інтернету та забезпечила учнів гаджетами. Програму підтримали депутати, які прийняли відповідні закони та інші нормативні документи в громадах щодо цифрової освіти молоді та забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

15-річні Андрій і Зоряна проживали в маленькому містечку такої громади. Коли вони почули про таку можливість, то перед ними постав вибір.

6. Які наслідки кожного з варіантів вибору для особистого добробуту підлітків?
(Запишіть відповідь на відведених рядках.)

Наслідок першого вибору: _____

Наслідок другого вибору: _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці повний опис для двох альтернативних варіантів вибору, зроблених у попередньому завданні, напр.:

- ☐ 1. Удосконалити особисті розумові, емоційні, соціальні вміння для побудови власної освітньої траєкторії без шкоди для особистого добробуту (розвинути вміння вчитись, повноцінно опанувати шкільну програму, зберегти бюджет родини, ефективно використати час, поспілкуватися з однолітками, усвідомити, що ти не сам на сам зі своїми труднощами у навчанні, підготуватися до майбутньої діяльності тощо).
- ☐ 2. Утратити наданий державою шанс подолати особисті освітні втрати / проблеми (згаяти надарма час і надані можливості, додаткові витрати коштів родини в разі платних занять, залишитися сам на сам зі своїми проблемами у навчанні тощо).

Увага! Це завдання пов'язане із завданням 5. Учень / учениця може не надати відповіді на завдання 5, однак надати її тут. Відповіді на завдання оцінюємо незалежно одна від одної.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 2 або 4 бали.

- **2 бал** — за кожен правильно вказаний опис наслідків альтернативного вибору.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний наслідок. АБО: за кожен указаний наслідок, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

4 бали.

Завдання 12

Ситуація

В одному із цехів хімічного підприємства на околиці міста стався потужний вибух. У повітря потрапили токсичні випари фосфору, які швидко поширювалися вітром у напрямку житлових кварталів. 14-річний Ахмет перебував сам удома в багатоповерхівці на 4-му поверсі. З ним був вірний друг — собака Джульбарс.

Хлопець отримав сповіщення про хімічну загрозу: почув звуки сирени та повідомлення з гучномовців про небезпеку. Він розумів, що має діяти швидко й обдуманно, щоб зберегти своє здоров'я та захистити собаку.

12. Як потрапляють випари фосфору в організм людини?

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці інформацію про два шляхи потрапляння парів білого фосфору в організм людини.

Пари фосфору потрапляють в організм людини через

- ☐ 1. *вдихання*
- ☐ 2. *контакт зі шкірою*

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 13

Ситуація

В одному із цехів хімічного підприємства на околиці міста стався потужний вибух. У повітря потрапили токсичні випари фосфору, які швидко поширювалися вітром у напрямку житлових кварталів. 14-річний Ахмет перебував сам удома в багатоповерхівці на 4-му поверсі. З ним був вірний друг — собака Джульбарс.

Хлопець отримав сповіщення про хімічну загрозу: почув звуки сирени та повідомлення з гучномовців про небезпеку. Він розумів, що має діяти швидко й обдуманно, щоб зберегти своє здоров'я та захистити собаку.

13. Які ДВА ймовірні наслідки впливу випарів фосфору на організм тварини?

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці інформацію про два наслідки (по одному відповідно до двох шляхів проникнення), напр.:

- ☐ 1. Вдихання випарів фосфору може призвести до:
  - подразнення очей, слизових оболонок та дихальних шляхів, отруєння, через проникнення фосфору в організм **(1бал)**.
- ☐ 2. Контакт зі шкірою спричиняє :
  - важкі термічні та хімічні опіки (легко запалюється при контакті з повітрям) **(1бал)**.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний наслідок.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний наслідок. АБО: за кожен наслідок, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 14

Ситуація

В одному із цехів хімічного підприємства на околиці міста стався потужний вибух. У повітря потрапили токсичні випари фосфору, які швидко поширювалися вітром у напрямку житлових кварталів. 14-річний Ахмет перебував сам удома в багатоповерхівці на 4-му поверсі. З ним був вірний друг — собака Джульбарс.

Хлопець отримав сповіщення про хімічну загрозу: почув звуки сирени та повідомлення з гучномовців про небезпеку. Він розумів, що має діяти швидко й обдуманно, щоб зберегти своє здоров'я та захистити собаку.

14. Як діяти Ахмету у випадку, якщо він залишається у квартирі?

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця у відведеному місці впише, що обов'язково потрібно робити, коли отримано сигнал хімічної небезпеки (курсив):

1. *Уникати паніки. Слухати повідомлення від управління цивільного захисту та керуватися ними.*
2. *Герметизувати приміщення. негайно щільно зачинити вікна, двері, закрити вентиляційні канали.*
3. *Вимкнути системи газо-, електропостачання, вентиляцію та кондиціонери.*
4. *Зібрати речі: тривожна валіза з документами, ліками, водою та іншим необхідним для можливої евакуації.*
5. *Одягнути засоби індивідуального захисту органів дихання та найпростіші засоби захисту шкіри та очей.*
6. *Підшукати засоби індивідуального захисту для собаки Джульбарса. Напоїти та нагодувати Джульбарса.*

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2, 3, 4, 5 або 6 балів.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

6 балів.

Завдання 15

Ситуація

В одному із цехів хімічного підприємства на околиці міста стався потужний вибух. У повітря потрапили токсичні випари фосфору, які швидко поширювалися вітром у напрямку житлових кварталів. 14-річний Ахмет перебував сам удома в багатоповерхівці на 4-му поверсі. З ним був вірний друг — собака Джульбарс.

Хлопець отримав сповіщення про хімічну загрозу: почув звуки сирени та повідомлення з гучномовців про небезпеку. Він розумів, що має діяти швидко й обдуманно, щоб зберегти своє здоров'я та захистити собаку.

15. Які ТРИ дії має виконати Ахмет у випадку отримання повідомлення ДСНС про евакуацію?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці ТРИ дії, які має вчинити особа у випадку отримання повідомлення ДСНС про евакуацію:

1. *Перевірити / вимкнути водо-, газо-, електропостачання.*
2. *Узяти тривожну валізу.*
3. *Заспокоїти Джульбарса та одягнути на нього прості засоби індивідуального захисту (верхній одяг з водовідштовхувальної тканини).*

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2 або 3 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

3 бали.

Завдання 16

Ситуації

1. 13-річна Аліса отримала повідомлення в соціальній мережі від «служби підтримки» популярного онлайн-магазину з проханням підтвердити свої дані для виграшу в акції. Її попросили надіслати фото банківської картки та CVV-код, обіцяючи подарунок. Дівчина ...
2. 14-річний Валерій опублікував у TikTok відео зі шкільної поїздки, після чого почав отримувати образливі коментарі й повідомлення від декількох однокласників. Після ознайомлення із цими повідомленнями Валерій ...
3. Олексій і Поліна зробили презентацію для конкурсу, використавши знайдені в інтернеті зображення без посилання на авторів. Після перевірки їхній проєкт ...

16. Що об'єднує ці ситуації? (Відповідь на зразок “відсутність завершення” неприйнятна.)

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці міркування щодо того, що об'єднує три (16-18) ситуації. Напр., один з варіантів:

- Інтернет-безпека / Інтернет-небезпека / Поведінка в інтернет-просторі.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0 або 1 бал.

- **1 бал** — за правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за неправильно вказаний варіант. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

1 бал.

Завдання 17

Ситуації

1. 13-річна Аліса отримала повідомлення в соціальній мережі від «служби підтримки» популярного онлайн-магазину з проханням підтвердити свої дані для виграшу в акції. Її попросили надіслати фото банківської картки та CVV-код, обіцяючи подарунок. Дівчина ...
2. 14-річний Валерій опублікував у TikTok відео зі шкільної поїздки, після чого почав отримувати образливі коментарі й повідомлення від декількох однокласників. Після ознайомлення із цими повідомленнями Валерій ...
3. Олексій і Поліна зробили презентацію для конкурсу, використавши знайдені в інтернеті зображення без посилання на авторів. Після перевірки їхній проєкт ...

17. Запишіть для кожної ситуації термін, яким називають явище, описане у відповідній ситуації.

Ситуація 1. _____

Ситуація 2. _____

Ситуація 3. _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця впише у відведеному місці слово, яке характеризує конкретну ситуацію (відповідно три ситуації). Напр.:

- ☐ Ситуація 1. *Шахрайство.*
- ☐ Ситуація 2. *Булінг*
- ☐ Ситуація 3. *Недоброочесність*

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2 або 3 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

3 бали.

Завдання 18

Ситуації

1. 13-річна Аліса отримала повідомлення в соціальній мережі від «служби підтримки» популярного онлайн-магазину з проханням підтвердити свої дані для виграшу в акції. Її попросили надіслати фото банківської картки та CVV-код, обіцяючи подарунок. Дівчина ...
2. 14-річний Валерій опублікував у TikTok відео зі шкільної поїздки, після чого почав отримувати образливі коментарі й повідомлення від декількох однокласників. Після ознайомлення із цими повідомленнями Валерій ...
3. Олексій і Поліна зробили презентацію для конкурсу, використавши знайдені в інтернеті зображення без посилання на авторів. Після перевірки їхній проєкт ...

18. Оберіть одну із ситуацій і поясніть, як можна вирішити її.

Номер ситуації: _____. Вирішення: _____

_____

_____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця у відведеному місці впише, як можна уникнути проблеми (подолати проблему) в одній обраній ситуації.

- ☐ **Номер ситуації: 1. Вирішення:** Не надавати жодних даних, що стосуються банківської картки. Вилучити контакт “служби підтримки”.
- ☐ **Номер ситуації: 2. Вирішення:** Не реагувати, не відповідати в мережі ТікТок. Особисто поговорити окремо з кожним однокласником. За умови негативного результату вилучити з “друзів”. За потреби звернутися по допомогу до друзів або дорослих.
- ☐ **Номер ситуації: 3. Вирішення:** Знайти покликання на авторів в інтернеті та долучити їх до відповідних зображень. Урахувати обов’язковість надання покликань на усі авторські напрацювання у своїх роботах.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2 або 3 бали.

- **3 бали** — за якісно описане вирішення вибраної проблеми.
- **2 бали** — ????
- **1 бал** — ????
- **0 балів** — відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

3 бали.

Завдання 19

19. Проаналізуйте отримані Оксаною й Петром дані й зробіть висновки, доповнивши “аналітичний звіт”.

Аналітичний звіт

Серед опитаних кількість тих, хто дотримується рекомендованої тривалості сну, становить, _____ос., а кількість тих, хто не дотримується, — _____ос. Зважаючи на те, що нормальна тривалість сну для підлітків становить 8-10 годин на добу, можна зробити висновок, що

Чинники, що заважають учасному й спокійному засинанню, розподілилися в порядку зниження впливу (частотності згадування) так:

- 1) _____;
- 2) _____;

3) _____.
Отже, найбільше заважає вчасному та спокійному засинанню опитаних підлітків те, що вони _____.

Чи впливає тривалість сну на ранковий настрій учнів і учениць, які взяли участь в опитуванні? Мій висновок: _____. Про це свідчать такі дані:

_____.

Отже, _____ підліткам _____ варто _____.

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця у відведених для цього місцях впише інформацію, що доповнює текст аналітичного звіту даними з опитування, і робить логічні висновки. Орієнтовні варіанти відповідей такі (*виділено грубим шрифтом*):

Аналітичний звіт

Серед опитаних кількість тих, хто дотримується рекомендованої тривалості сну, становить, **24 ос.**, а кількість тих, хто не дотримується, — **29 ос.** Зважаючи на те, що нормальна тривалість сну для підлітків становить 8-10 годин на добу, можна зробити висновок, що **дотримуються рекомендованої тривалості сну менше опитаних підлітків (24 особи), а більше половини опитаних не дотримуються рекомендованої тривалості сну (29 осіб).**

Чинники, що заважають учасному й спокійному засинанню, розподілилися в порядку зниження впливу (частотності згадування) так:

1. Використання гаджетів (26 осіб);
2. Особисті переживання (10 осіб);
3. Хвилювання через непорозуміння з батьками, проблеми в школі (9 осіб).

Отже, найбільше заважає вчасному та спокійному засинанню опитаних підлітків те, що вони **використовують гаджети.**

Чи впливає тривалість сну на ранковий настрій учнів і учениць, які взяли участь в опитуванні? Мій висновок: **так, впливає.** Про це свідчать такі дані: з **53 опитаних лише 5 відзначило ранковий настрій як “позитивний” і 12 — як “Більше позитивний, ніж негативний”.**

Отже, підліткам варто **добре спати, бо тривалий та якісний сон сприяє позитивному настрою, кращому функціонуванню мозку та загальному самопочуттю.**

Нарахування балів: рубрики

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 або 9 балів залежно від якості відповіді на окремі частини завдання.

Нарахування балів здійснюємо так:

Частина відповіді	Відповідь правильна	Відповідь неповна або неточна	Відповідь неправильна або відсутня
Серед опитаних кількість тих, хто дотримується рекомендованої тривалості сну, становить, 24 ос. , а кількість тих, хто не дотримується, — 29 ос. Зважаючи на те, що нормальна тривалість сну для підлітків становить 8-10 годин на добу, можна зробити висновок, що дотримуються рекомендованої тривалості сну менше опитаних підлітків (24 особи), а більше половини опитаних не дотримуються рекомендованої тривалості сну (29 осіб).	2	1	0
Чинники, що заважають учасному й спокійному засинанню, розподілилися в порядку зниження впливу (частотності згадування) так: 1. Використання гаджетів (26 осіб); 2. Особисті переживання (10 осіб); 3. Хвилювання через непорозуміння з батьками, проблеми в школі (9 осіб).	3	1	0
Отже, найбільше заважає вчасному та спокійному засинанню опитаних підлітків те, що вони використовують гаджети.	1	0	0
Чи впливає тривалість сну на ранковий настрій учнів і учениць, які взяли участь в опитуванні? Мій висновок: так, впливає. Про це свідчать такі дані: з 53 опитаних лише 5 відзначило ранковий настрій як “позитивний” і 12 — як “Більше позитивний, аніж негативний”. Отже, підліткам варто добре спати, бо тривалий та якісний сон сприяє позитивному настрою, кращому функціонуванню мозку та загальному самопочуттю.	3	2 або 1 залежно від точності та якості	0

Максимально можливий бал

9 балів.

Завдання 20

20. Які ДВА наслідки недосипання? (Запишіть відповідь на відведених рядках.)

1) _____
_____

2) _____
_____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається правильною, коли учень / учениця у відведеному місці впише ДВА наслідки недосипання, напр.:

- ☐ Нестача сну погіршує концентрацію, пам'ять і здатність до навчання. **(1 бал)**
- ☐ Дефіцит сну може викликати перепади настрою, тривожність, дратівливість та загальне погане самопочуття. **(1 бал)**

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 21

21. Які ДВІ рекомендації можна надати тим учням і ученицям, які не дотримуються гігієни сну? (Запишіть відповідь на відведених рядках.)

1) _____
_____

2) _____
_____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною, коли учень / учениця у відведеному місці впише ДВІ рекомендації тим учням, які не дотримуються гігієни сну, напр.:

- ☐ Обмеження гаджетів: уникайте їх використання мінімум за годину до сну. **(1 бал)**
- ☐ Керування стресом: розслаблюючі процедури перед сном — спокійна атмосфера, слухайте спокійну музику або читайте паперову книгу. **(1 бал)**

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1 або 2 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний варіант.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

2 бали.

Завдання 22

Ситуація

14-річна Марія готується до підсумкової роботи з історії. Але зауважує, що їй складно запам'ятати та зрозуміти великий обсяг тексту, просто читаючи підручник. Дівчина знає свої особливості організму: швидко втомлюється від довгого читання, краще запам'ятовує інформацію, коли вона подана недовгим текстом, любить розповідати іншим вивчене, бо так краще його засвоює.

22. Які ДВА засоби і ДВІ стратегії можуть допомогти Марії успішно підготуватися до підсумкової роботи, урахувуючи особливості дівчини?

Засоби

- 1) _____
- 2) _____

Стратегії

- 1) _____
- 2) _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною, коли учень / учениця у відведеному місці впише ДВІ стратегії та ДВА засоби, щоб успішно підготуватися до підсумкової роботи, враховуючи її особливості.

Стратегії (1 стратегія — 1 бал):

- ☐ *планувати час*, бо раціональний розподіл часу на навчання та відпочинок допоможе від перевтоми.
- ☐ *спати достатньо*, бо якісний сон є запорукою хорошої пам'яті та загального самопочуття.
- ☐ *робити перерви* під час підготовки, бо мозок потребує регулярного відпочинку для кращої концентрації.
- ☐ *спільне навчання* — *розповідати іншим вивчене для кращого засвоєння* — (домовитися з однокласником / однокласницею чи батьками).

Засоби (1 бал — за 1 засіб)

- ☐ використання наочних посібників (навчальні картки, таблиці, малюнки, моделі)
- ☐ підготовка власних конспектів.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2, 3 або 4 бали.

- **1 бал** — за кожен правильно вказану стратегію і кожен правильно вказаний засіб.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний варіант. АБО: за кожен варіант, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

4 бали.

Завдання 23

Ситуація

14-річна Марія готується до підсумкової роботи з історії. Але зауважує, що їй складно запам'ятати та зрозуміти великий обсяг тексту, просто читаючи підручник. Дівчина знає свої особливості організму: швидко втомлюється від довгого читання, краще запам'ятовує інформацію, коли вона подана не довгим текстом, любить розповідати іншим вивчене, бо так краще його засвоює.

23. Яких імовірних результатів (до П'ЯТИ) досягне дівчина, обравши правильні стратегії та засоби?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Опис правильної відповіді

Відповідь вважається повною і правильною, коли учень / учениця у відведеному місці впише до П'ЯТИ результатів, яких може досягнути дівчина, обравши правильні стратегії та засоби навчання.

1. Подолання перевтоми завдяки раціональному розподілу часу та перервам під час підготовки.
2. Зменшення проблем з пам'яттю і поліпшення самопочуття завдяки якісному та достатньому сну.
3. Вибір засобів навчання відповідних індивідуальним особливостям.
4. Розвиток уміння налагодити співпрацю задля результату навчання.
5. Успішний результат за підсумкову роботу з історії завдяки правильно обраним стратегіям і засобам.

Нарахування балів: схема

За виконання завдання учень / учениця може отримати 0, 1, 2, 3, 4 або 5 балів.

- **1 бал** — за кожен правильно вказаний результат.
- **0 балів** — за кожен неправильно вказаний результат. АБО: за кожен результат, який описано так, що неможливо зрозуміти думки. АБО: відповіді не вказано.

Максимально можливий бал

5 бали.